

V Bruseli 18. 6. 2019
C(2019) 4425 final

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 18. 6. 2019

**k návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na
obdobie 2021 – 2030**

{SWD(2019) 274 final}

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 18. 6. 2019

k návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 – 2030

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

keďže:

- (1) Podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 je každý členský štát povinný predložiť Komisii návrh svojho integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 až 2030 v súlade s článkom 3 ods. 1 a prílohou I k uvedenému nariadeniu. Prvé návrhy integrovaných národných energetických a klimatických plánov mali byť predložené do 31. decembra 2018.
- (2) Slovensko predložilo svoj návrh integrovaného národného energetického a klimatického plánu 21. januára 2019. Predloženie návrhu tohto plánu predstavuje základ a prvý krok iteratívneho procesu medzi Komisiou a členskými štátmi na účely finalizácie integrovaných národných energetických a klimatických plánov a ich následného vykonávania.
- (3) Podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 je Komisia povinná posúdiť návrhy integrovaných národných energetických a klimatických plánov. Komisia komplexne posúdila návrh integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska s prihliadnutím na príslušné prvky nariadenia (EÚ) 2018/1999. Toto posúdenie² sa uverejňuje spolu s týmto odporúčaním. Z neho vychádzajú nižšie uvedené odporúčania.
- (4) Odporúčania Komisie sa môžu týkať najmä i) úrovne ambície zámerov, cieľov a príspevkov v záujme kolektívneho dosiahnutia zámerov energetickej únie, a najmä zámerov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti do roku 2030, ako aj úrovne prepojenosti elektrických sietí, ktorú má členský štát za cieľ dosiahnuť do roku 2030; ii) politík a opatrení týkajúcich sa zámerov na úrovni členského štátu a Únie, ako aj iných politík a opatrení s potenciálnym cezhraničným významom; iii) všetkých ďalších politík a opatrení, ktoré by mohli byť požadované v integrovaných národných energetických a klimatických plánoch; iv) interakcií a konzistentnosti existujúcich a plánovaných politík a opatrení zahrnutých v

¹ Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1.

² SWD(2019) 274.

integrovaných národných energetických a klimatických plánoch v rámci jedného rozmeru i rôznych rozmerov energetickej únie.

- (5) Komisia pri vypracúvaní svojich odporúčaní zohľadňovala na jednej strane potrebu doplniť určité kvantifikované plánované príspevky všetkých členských štátov s cieľom posúdiť ambície na úrovni Únie a na druhej strane potrebu poskytnúť dotknutému členskému štátu dostatočný čas na náležité zváženie odporúčaní Komisie pred dokončením svojho národného plánu.
- (6) Odporúčania Komisie, pokiaľ ide o ambície členských štátov v oblasti obnoviteľných zdrojov, vychádzajú zo vzorca stanoveného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999, ktorý je založený na objektívnych kritériách.
- (7) Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, odporúčania Komisie vychádzajú z posúdenia národnej úrovne ambície predloženej v návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu v porovnaní s kolektívnou úrovňou úsilia potrebného na dosiahnutie cieľov Únie, v prípade potreby s prihliadnutím na poskytnuté informácie o osobitných národných okolnostiach. Konečné národné príspevky v oblasti energetickej efektívnosti by mali zodpovedať potenciálu nákladovo efektívnej úspory energie a mali by sa opierať o spoľahlivú dlhodobú stratégiu obnovy budov a opatrenia na plnenie povinnosti úspor energie vyplývajúcej z článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ³. Členské štáty by mali tiež preukázať riadne zohľadnenie zásady prvoradosti energetickej efektívnosti, a to najmä objasnením, ako energetická efektívnosť prispieva k nákladovo efektívnemu plneniu národných cieľov v oblasti konkurencieschopného nízkouhlíkového hospodárstva, bezpečnosti dodávok energie a riešenia problému energetickej chudoby.
- (8) V nariadení o riadení sa od členských štátov vyžaduje, aby poskytli všeobecný prehľad o investíciách potrebných na dosiahnutie zámerov, cieľov a príspevkov stanovených v integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne, ako aj všeobecné hodnotenie zdrojov pre tieto investície. Národné energetické a klimatické plány by mali zabezpečiť transparentnosť a predvídateľnosť vnútroštátnych politík a opatrení s cieľom zabezpečiť investičnú istotu.
- (9) Rovnako aj v rámci cyklu európskeho semestra 2018 – 2019 Komisia kladie silný dôraz na investičné potreby členských štátov v oblasti energetiky a klímy. Tento aspekt je viditeľný aj v Správe o Slovensku 2019⁴ a v odporúčaní Komisie na odporúčanie Rady pre Slovensko⁵, ktoré tvoria súčasť procesu európskeho semestra. Komisia pri posudzovaní návrhov integrovaných národných energetických a klimatických plánov zohľadnila najnovšie zistenia a odporúčania európskeho semestra. Odporúčania Komisie sú doplnkom k najnovším odporúčaniam pre jednotlivé krajiny vydaným v kontexte európskeho semestra. Členské štáty by mali takisto zabezpečiť, aby ich integrované národné energetické a klimatické plány brali do úvahy najnovšie odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v kontexte európskeho semestra.
- (10) V zmysle nariadenia o riadení sa okrem toho vyžaduje, aby každý členský štát náležite zohľadnil všetky odporúčania Komisie týkajúce sa jeho návrhu integrovaného

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁴ SWD(2019) 1024 final.

⁵ COM(2019) 525 final z 5.6.2019.

národného energetického a klimatického plánu, ktorý má byť predložený do 31. decembra 2019, a ak dotknutý členský štát nezohľadní nejaké odporúčanie alebo jeho podstatnú časť, mal by uviesť a zverejniť svoje dôvody.

- (11) Tam, kde je to vhodné, by členské štáty mali vo svojich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch a ich neskorších aktualizáciách vykazovať rovnaké údaje, aké vykazujú Eurostatu alebo Európskej environmentálnej agentúre. Na výpočet základnej hodnoty pre modelovanie a projekcie má zásadný význam používanie rovnakých zdrojov, a prípadne európskej štatistiky. Vďaka použitiu európskej štatistiky bude možné lepšie porovnať údaje a projekcie použité v integrovaných národných energetických a klimatických plánoch.
- (12) V konečnom integrovanom energetickom a klimatickom pláne sa majú uviesť všetky prvky prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2018/1999. V tejto súvislosti by sa mal posúdiť makroekonomický a v uskutočniteľnom rozsahu zdravotný, environmentálny, zamestnanostný a vzdelávací účinok, účinok na zručnosti a sociálny účinok plánovaných politík a opatrení. Verejnosť a ostatné zainteresované strany majú byť aktívne zapojené do prípravy konečného integrovaného národného energetického a klimatického plánu. Tieto a ďalšie prvky sú podrobne opísané v pracovnom dokumente útvarov Komisie uverejnenom spolu s týmto odporúčaním⁶.
- (13) V konečnom pláne by sa mali určiť vzájomné prepojenia a zabezpečiť koherentnosť medzi rôznymi rozmermi. Na všetky rozmery by sa mal uplatniť holistický prístup, ako to bolo aj v prípade viacstranných národných diskusií o boji proti energetickej chudobe, pričom treba zohľadniť rozmery vnútorného trhu a energetickej efektívnosti. Mohla by sa riešiť aj otázka vplyvov zmeny klímy ako rizika pre energetickú bezpečnosť. Ciele v rámci rozmeru výskumu, inovácie a konkurencieschopnosti musia podporiť úsilie plánované pre ďalšie rozmery energetickej únie.
- (14) Ku kvalite konečného integrovaného národného energetického a klimatického plánu by prispela komplexná analýza súčasného postavenia sektora nízkouhlíkových technológií na svetovom trhu, v ktorej by sa zdôraznili konkurenčné silné stránky a potenciálne problémy a uviedli merateľné ciele do budúcnosti, ako aj politiky a opatrenia na ich dosiahnutie, spolu s vhodným prepojením na politiku v oblasti podnikania a priemyslu. Rovnako by mu pomohla lepšia interakcia s obehovým hospodárstvom, vďaka čomu by sa vyzdvihol jeho potenciál na znižovanie emisií skleníkových plynov.
- (15) Odporúčania Komisie pre Slovensko vychádzajú z posúdenia slovenského návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu, ktoré sa uverejňuje spolu s týmto odporúčaním⁷,

⁶ SWD(2019) 274.

⁷ SWD(2019) 274.

TÝMTO ODPORÚČA SLOVENSKU PRIJAŤ OPATRENIA S CIEĽOM:

1. Výrazne zvýšiť úroveň ambícií na rok 2030 na podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo výške aspoň 24 % ako príspevok Slovenska k cieľu Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na rok 2030 a v zmysle vzorca uvedeného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999. Zahnúť do konečného integrovaného národného energetického a klimatického plánu orientačnú trajektóriu, ktorou sa v súlade s uvedeným podielom dosiahnu všetky referenčné body podľa článku 4 písm. a) bodu 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999, a to vzhľadom na potrebu zvýšiť úroveň úsilia o kolektívne dosiahnutie tohto cieľa. Predložiť podrobné a kvantifikované politiky a opatrenia, ktoré sú v súlade s povinnosťami stanovenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001⁸, s cieľom umožniť včasné a nákladovo efektívne dosiahnutie tohto príspevku. Zvýšiť úroveň ambícií v sektore vykurovania a chladenia s cieľom dosiahnuť orientačný cieľ uvedený v článku 23 smernice (EÚ) 2018/2001 a zaviesť do praxe vhodné opatrenia na splnenie cieľa v oblasti dopravy stanoveného v jeho integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne a v súlade s článkom 25 smernice (EÚ) 2018/2001. Predložiť konkrétne opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia, ako aj v súvislosti s podpornými rámcami pre samospotrebiteľov energie z obnoviteľných zdrojov a komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkami 21 a 22 smernice 2018/2001. Poskytnúť ďalšie podrobnosti o konkrétnych opatreniach na zabezpečenie udržateľnosti dodávok a využitia biomasy v energetike vzhľadom na významný podiel biomasy na Slovensku v rámci energetického mixu, a najmä na účely vykurovania a chladenia.
2. Zvýšiť úroveň jeho ambícií v oblasti konečnej aj primárnej energetickej spotreby vzhľadom na potrebu zintenzívniť úsilie o dosiahnutie cieľa Únie na rok 2030 v oblasti energetickej efektívnosti a podporiť ich politikami a opatreniami, ktorými by sa dosiahli ďalšie úspory energie do roku 2030. Poskytnúť riadnu kvantifikáciu úspor energie očakávaných v dôsledku plánovaných politík a opatrení ako súčasť podrobnejšieho posúdenia vplyvu.
3. Konkretizovať opatrenia na podporu cieľov energetickej bezpečnosti v oblasti diverzifikácie a znižovania energetickej závislosti vrátane opatrení na zabezpečenie flexibility a dlhodobých dodávok jadrových materiálov a paliva vzhľadom na rozvoj kapacít na výrobu jadrovej energie.
4. Určiť výhľadové ciele a cieľové hodnoty, pokiaľ ide o integráciu trhu, a najmä opatrenia na rozvoj konkurenčnejších veľkoobchodných a maloobchodných trhov vrátane pokroku smerom k plne trhovým cenám.
5. Objasniť národné ciele a ciele financovania v oblasti výskumu, inovácie a konkurencieschopnosti, ktoré konkrétne súvisia s energetickou úniou a ktoré sa majú

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82 – 209).

dosiahnuť v rokoch 2023 až 2030, aby boli ľahko merateľné a vhodné na účely podpory implementácie cieľových hodnôt v ostatných rozmeroch integrovaného národného energetického a klimatického plánu. Podporiť takéto ciele konkrétnymi a primeranými politikami a opatreniami vrátane tých, ktoré sa majú vypracovať v spolupráci s inými členskými štátmi, ako je napríklad strategický plán pre energetické technológie.

6. Pokračovať v konzultáciách so susednými členskými štátmi a v regionálnej spolupráci v rámci Vyšehradskej skupiny (Česko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko) a v rámci skupiny na vysokej úrovni pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe (CESEC), ako aj v dvojstrannej spolupráci napríklad s Českom v oblasti elektrických distribučných sústav. Regionálna spolupráca by sa mohla zamerať na ďalšiu integráciu vnútorného trhu s energiou, hodnotenie primeranosti sústav, otázky spravodlivého prechodu a dekarbonizáciu, ako aj na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a ich vplyv na energetické sústavy.
7. Rozšíriť jeho analýzu investičných potrieb a zdrojov vrátane primeraného financovania na národnej, regionálnej a únijnej úrovni, ktorá sa v súčasnosti poskytuje len pre aspekty energetickej efektívnosti a výskumu, na všeobecný prehľad investičných potrieb na dosiahnutie jeho cieľov v oblasti energetiky a klímy. Zohľadniť aj nákladovo efektívne prevody na iné členské štáty v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842⁹ ako zdroj financovania.
8. Vytvoriť zoznam všetkých energetických dotácií, najmä vrátane dotácií na fosílna palivá, a prijatých opatrení, ako aj plánov na ich postupné ukončenie.
9. Doplniť analýzu interakcií s politikou v oblasti kvality ovzdušia a emisií do ovzdušia, v ktorej sa predložia a kvantifikujú vplyvy znečistenia ovzdušia v rôznych scenároch, poskytnú podkladové údaje a zohľadnia synergie a účinky kompromisu.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26 – 42).

10. Lepšie integrovať aspekty spravodlivého a férového prechodu, a to najmä poskytnutím podrobnejších informácií o vplyvoch plánovaných zámerov, politik a opatrení na sociálnu oblasť, zamestnanosť a zručnosti. Konečný integrovaný národný energetický a klimatický plán by sa mal zaoberať účinkami tohto prechodu na obyvateľov žijúcich v uhoľnom regióne Hornej Nitry a prepojiť s vládny akčným plánom transformácie tohto regiónu; zároveň by sa mal zaoberať aj zmenami v iných energeticky náročných odvetviach. Ďalej rozvinúť koncepciu riešenia otázok energetickej chudoby a okrem iného zabezpečiť osobitné hodnotenie energetickej chudoby v zmysle požiadaviek nariadenia (EÚ) 2018/1999.

V Bruseli 18. 6. 2019

*Za Komisiu
Miguel Arias Cañete
člen Komisie*

OVERENÁ KÓPIA ORIGINÁLU
Za generálneho tajomníka

Jordi AYET PUIGARNAU
Riaditeľ kancelárie
EURÓPSKA KOMISIA